

Література:

1. Міжнародна економіка: підручник / за ред. Ю. Г. Козака, Д. Г. Лук'яненка, Ю. В. Макогона. 3-е вид. К.: Центр учбової літератури, 2009. 560 с.
2. Деревообробна галузь: як захищати та розвивати. URL: <https://voxukraine.org/uk/derevoobrobna-galuz-yak-zahishhati-ta-rozvivati/> (дата звернення: 26.10.2018).
3. Бути чи не бути українській деревообробці? URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2016/10/11/607422/> (дата звернення: 26.10.2018).

Парфелюк Марія Олександрівна

ст. гр. ФЗМ-21, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Коваль С.Л.

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ДОМОГОСПОДАРСТВ

В умовах ринкової економіки домогосподарства є активними суб'єктами фінансових відносин, що реалізуються у всіх сферах та рівнях фінансової системи. Доходи населення є важливим показником добробуту населення та соціальної ситуації в країні. Сукупні доходи домогосподарств характеризують обсяг благ, які надходять у розпорядження домогосподарств у результаті розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту [1, с. 31].

Населення будь-якої країни в цілому, а також окремі домогосподарства прагнуть підвищення рівня життя. Щодо сучасного розвитку України, яка прагне інтегруватися до світового та європейського простору, високого ступеня актуальності набувають проблеми досягнення європейського рівня якості життя кожної окремої людини. Тому важливого значення в нашій державі набуває сприяння зростанню добробуту населення, а саме – задоволення потреб, які знаходяться в процесі постійного кількісного зростання та якісного змінювання. Аналізуючи цей процес, необхідно дослідити фактори, які впливають на формування доходів населення.

Переважно під доходами домогосподарств розуміють сукупність надходжень упродовж певного періоду часу з усіх можливих джерел як у грошовій, так і негрошовій формах, збільшують активи домашнього господарства і можуть бути спжиті ним без зменшення реальної вартості його майна [2, с. 148]. В умовах ринкової економіки формування доходів населення та їх рівень значною мірою залежать від індивідуальних і

колективних результатів праці, а також від ефективності економіки в цілому.

На формування доходів домогосподарств впливають чинники різного рівня (табл. 1).

Таблиця 1

Рівні впливу чинників на формування доходів домогосподарств [3, с. 67]

Мікрорівень <i>(залежить від особистості)</i>	Мезорівень <i>(залежить від підприємства, де працює робітник)</i>	Макрорівень <i>(пов'язаний з економікою в цілому)</i>
<ul style="list-style-type: none"> – освіта; – кваліфікація; – досвід; – життєва позиція, успіх; – продуктивність праці; – соціальне становище; – розмір домашнього господарства. 	<ul style="list-style-type: none"> – галузь; – форма власності; – тип підприємства; – становище на ринку; – технічна оснащеність; – місце розташування; – колективно-договірні відносини. 	<ul style="list-style-type: none"> – економічний потенціал; – науково-технічний прогрес; – стан соціально-побутової сфери; – податкова політика; – соціальне партнерство.

Здібності та потенційні можливості, рівень освіти, життєвий та професійний досвід, наявність підприємницьких здібностей, мотивація та працьовитість людей визначають обсяги доходів. Оскільки люди, які мають високі інтелектуальні здібності, високу професійну кваліфікацію, можуть розраховувати на високооплачувану роботу.

До чинників мезорівня, які визначаються трудовою діяльністю членів домогосподарства належать: сфера діяльності та форма власності підприємства (фірми), де працює людина, її місце на товарному і ресурсному ринках, технічний рівень оснащеності, місце розташування, рівень корпоративної культури тощо.

Чинники мікро- та мезорівнів вважають контрольованими, оскільки громадяни та суб'єкти господарювання можуть приймати рішення і власними діями впливати на ці чинники.

Чинники, що формуються на макрорівні вважають неконтрольованими і включають три групи факторів впливу: демографічні, економічні, соціальні (табл. 2).

На формування доходів домогосподарств впливають соціальні, економічні, демографічні та інших чинники. До економічних чинників, що пов'язані із станом економіки належать: ефективність національного виробництва, обсяг валового внутрішнього продукту, цінова політика в країні, система оподаткування.

Серед соціальних факторів доцільно виділити соціальні стандарти (мінімальна заробітна плата та пенсія, прожитковий мінімум), розвиненість інститутів соціального партнерства, які регулюють

соціально-трудові відносини, рівень безробіття, соціальну активність членів домогосподарств.

Таблиця 2

Фактори, що впливають на формування доходів домогосподарств на макрорівні [3, с. 68]

Економічні	Соціальні	Демографічні
<ul style="list-style-type: none"> – розвиток виробництва; – динаміка ВВП; – продуктивність праці; – податкова політика; – цінова політика; – індекс споживчих цін; – рівень валютного курсу; – темп інфляції; – дефіцит бюджету. 	<ul style="list-style-type: none"> – прожитковий мінімум; – мінімальна заробітна плата; – мінімальна пенсія; – соціальна інфраструктура; – рівень безробіття; – соціальна активність; – рівень професійної освіти; – родинні зв'язки. 	<ul style="list-style-type: none"> – чисельність населення; – склад сім'ї; – статево-вікові групи; – міграція; – природно-кліматичні; – умови місця проживання.

До демографічних факторів, котрі впливають на формування доходів належать: склад сім'ї (наявність непрацездатних членів сім'ї, їх кількість у сім'ї; співвідношення працюючих і непрацюючих членів сім'ї), міграція населення. Природно-ресурсні умови проживання впливають на формування територіальної структури господарства, галузеву спеціалізацію регіону і відповідно також визначають можливості отримання доходів членами домогосподарства.

Література:

1. Коваль С.Л. Особливості фінансової поведінки вітчизняних домогосподарств. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 7/2. С. 28–34.
2. Кізима Т.О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та доміанти розвитку: монографія. Київ: Знання, 2011. 431 с.
3. Талавиця М.П., Дворник І.В., Македон Г.М. Формування макроекономічної рівноваги на ринку товарів та платних послуг Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2014. 255 с.